

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

De Deo Vno, & Trino

Vindalium, 1646

Sect. IV. De infinitate, & immensitate Dei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38742

capite firmiter de summa Trinitate, ubi id definitum fuit.

Diccs, etsi in Deo, vt vno, non sit compositio, est tamen in Deo, vt trino; tum quia quælibet persona cum aliis in aliquo conuenit, & in aliquo ab iis distinguitur: tum quia cum tres personæ sint inter se realiter distinctæ, non potest ex iis non oriri realis compositio. Respondeo, ex neutro capite sequi compositionem in Deo, non ex primo, cum sit summa identitas inter naturam, in qua quælibet persona cum aliis conuenit, & personalitatem per quam ab iis distinguitur. Non etiam ex secundo, nã vel personæ considerantur vt sunt vnum in essentia, & sic non sunt vnum per compositionem. sed per identitatem: vel vt sunt inter se realiter distinctæ, & sic non coalescunt vt vnum quid component, sed sunt tantum plures res simplices; sicut numerus est plures vnitates.

SECTIO IV.

De Infinitate, & Immensitate Dei.

CONCLUSIO I.

DEus isque solus est essentialiter infinitus.) Prior pars est de fide,

& probatur primo ex scriptura Baruch. 3. Magnus & non habet finem, excelsus, & immensus: & Psal. 144. Magnitudinis eius non est finis. Quæ verba de magnitudine virtutis, seu perfectionis intelligi debent: id ipsum traditur à Patribus, fuitque definitum in Concilio Lateranensi, vt refertur in cap. firmiter, de summa Trinitate.

Probat 2. ex eo quòd deus sit ens à se, & independens à quouis alio, hinc enim colligi solet, cum non posse habere vllam limitationem in sua entitate, cum limitatio effectuum à voluntate, aut impotentia causarum à quibus procedunt oriatur. Confirmatur, quia vt supra diximus, deus est essentialiter ens primum, non modo in essendo, sed etiã in causando; ac proinde debet continere perfectiones omnes possibles, quæ in infinitum multiplicari possunt.

„ Dices, quod ita est hic vt non sit alibi, non est infinitum secundum locum; ergo quod ita est hoc vt non sit aliud, non est infinitum secundum essentiam, sed deus ita est hoc, vt non sit aliud, nõ enim est lapis, aut lignum; ergo deus non est infinitus secundum essentiam. Respondeo negando consequentiam, nam de ratione corporis infiniti, quoad

extensionem, est vt formaliter loca omnia repleat quare si est in vno loco, & non in alio, non est eo modo infinitum. At verò non est de ratione entis, quoad essentiam infiniti, vt sit formaliter infinita entia quoad multitudinem, sed vt perfectiones infinitas, aut formaliter, aut eminenter cõtineat. Vnde etsi Deus non sit formaliter lapis, aut lignum, id non impedit, quin sit infinite perfectus quoad essentiam.

Posterior pars suadetur, quia quicquid est præter Deum essentialiter pendet à deo, ac proinde caret summa illa perfectione, quæ est, esse ens à se; nihil tamen vetat quin res aliqua simpliciter finita, dicatur infinita secundum quid, quatenus res illi inferiores quantumuis perficiantur, ad ipsius dignitatem specificam nunquam perungere possunt.

Nota quòd cum creaturæ sint bonæ & perfectæ, per bonitatem & perfectionem intrinsecam quam à deo participant, vt supra dictum est, magna autem sit inæqualitas in tali participatione, cõsequens est eas non esse inter se æqualiter perfectas, esto omnes à dei perfectione infinite distent.

CONCLUSIO II. Non potest dari infinitum actu suu secundum mal-

ritudinem, siue secundum magnitudinē,
siue secundum intensiōem.) Prima pars
probat in primis, quia sequeretur par-
tem esse æqualem toti, contra principiū
illud notissimum, totum est maius sua
parte. Sequela patet, nam vnitas est pars
binarij, & consequenter infinita multi-
tudo vnitatum, est pars infinitæ multi-
tudinis binariorum; cū singulis bina-
rijs duæ vnitates respondeant; At infi-
nita multitudo vnitatum non potest re-
sultare ex finita multitudine binariorū,
sed tantū ex infinita cuius tamen est
pars, vt dixi; quare pars est æqualis toti.

Deinde ea multitudo quæ, detracto
aliquo numero finito, manet finita, non
potest esse infinita, vt notum est: at si ex
quantacumque lapidum multitudine,
vel vnus tollatur, qui remanent non
sunt infiniti; cū illud non sit infini-
tum in aliquo genere, quod non conti-
net omnem perfectionem illius gene-
ris, sicut neque illud est absolutè, & in
omni genere infinitū, quod non cōtinet
omnes perfectiones absolutè possibiles.

Secunda, & tertia pars possunt eodem
modo probari. Nam in primis quanti-
tas pedalis est pars bipedalis, & vnus
gradus qualitatis est pars duorum, vnde
prior ratio instaurari potest. Rursus si

à quacunque magnitudine duos pedes, vel à qualitate quantumuis intensa duos gradus auferas, quod remanebit non poterit esse infinitum in eodem genere, ob secundam rationem.

„ Dices, Deus potuit creare mundum ab æterno, & singulis diebus producere vnum Angelum; quod si præstitisset, iam essent de facto infiniti Angeli, ergo tale infinitum est possibile. Respondeo 1. gratis in hoc argumento supponi, tempus potuisse esse ab æterno: tempus enim sequitur motum alicuius substantiæ, & prius est ré esse productã, quã moueri; quia producitur in instanti, & non mouetur nisi successiuè.

„ Respondeo 2. ea suppositione gratis admissa, negandam esse consequentiam: quia etsi Deus quolibet die vnum Angelum creasset, eorum multitudo non esset actu, & simpliciter infinita; quia creatione nouorum Angelorum quotidie augeri posset. Circulationes etiam omnes, vsque ad hodiernam, transactæ essent; cum tamen id quod propriè infinitum est, non possit pertransiri. Quæ ratio est cur ex S. Thoma 1. p. quæst. 7. art. 3. corpus infinitæ magnitudinis, si daretur, non posset moueri circulariter: quia vna pars nunquam posset peruenire

ad locū alterius, eò quòd infinitè inter se distarent. Verum de hac quæstione, plura apud Philosophos.

CONCLUSIO III. Deus est vbique in hoc mundo, & etiam extra hunc mundum.) Prior pars satis constat ex Scriptura: Ierem. 23. Cœlum, & terram ego impleo. Psal. 138. Quo ibo à spiritu tuo, &c. Et ex Patribus, vt à fortiori ex probatione posterioris partis intelligetur. Fuit etiam definita in capite firmiter, vbi statuitur, Deum esse immensum: idemque habetur in Symbolo Athanasij: vnde vt minimum colligitur, Deum esse in hoc mundo rebus omnibus præsentem. Ratio autem sumi potest primò ex infinitate Dei, cum enim Deus sit summè perfectus, sequitur eum esse realiter præsentem rebus omnibus siquidem res creatæ eò perfectiores, cæteris paribus iudicantur, quò maius spatium secundum realem præsentiam occupare possunt.

Secundò idem ostenditur ex immutabilitate Dei: nam vel Deus potest esse in aliqua creatura, vel non; hoc posteriùs dici nequit, cum nequidem id denegetur Angelo: si prius, ergo de facto est in illa, aliàs posset mutari, & cum non sit potior ratio de vna quam de alia,

fatendum est eum esse in omnibus.

Quo loco aduerte, Deum generatim esse tribus modis in rebus omnibus, nempe per essentiam, per præsentiam, & per potentiam, speciatim verò esse in iustis per gratiam sanctificatam in Ecclesia, per specialem assistentiam & directionem, in Sanctis per gloriam, in Christo per vnionem hypostaticam, &c.

Posterior pars non est adeò certa, & à nonnullis negatur. Videtur tamen sine dubio conformior Scripturæ, docenti Deum à cœlis non capi, & Patribus passim affirmantibus, Deum non tantum esse in mundo, sed etiam extra mundum; cum implere, & superexcedere omnia, supra omnem magnitudinem fundi, & expandi, aliâque id genus quæ non debent ad sensum valde improprium & hyperbolicum trahi, qualis esset, si Deus hoc mundo concluderetur.

Accedit ratio, nam nulla est perfectio in Deo quæ actu non sit infinita & illimitata, at immensitas est quædam Dei perfectio ergo ea debet esse actu infinita & illimitata, ac proinde in infinitum supra cœlos actu extendi debet, & non tantum potentia.

Deinde si Deus crearet alium mun-

dum, esset realiter in illo, atque adeo esset realiter extra hunc mundum. Hoc autem fieri non posset absque mutatione, si Deus iam tantum esset in hoc mundo; cum nequeat concipi rem aliquam modo non esse realiter extra certum spatium, modo esse realiter extra illud, sine sui mutatione.

„ Dices, extra cœlum nulla sunt spatia, nisi per imaginationem, ergo Deus ibi non est: quia aliàs esset in nihilo. Respondeo negando antecedens, nam verè, & citra vllam imaginationem, sunt extra mundum vasta quædam & infinita spatia, quæ res omnes creabiles recipere possunt: sicut & in hoc mundo sunt similia spatia, quæ de facto occupantur à rebus creatis. Nec dicas ipsa corpora facere spatia seipsis, nam etsi hoc verum sit, de spatiis physicis & positivis, non tamen simpliciter de quocunque spatio: cum res omnes, antequam existant, supponant spatium aliquod in quo recipiantur, quodque suo modo existat, independenter ab illis. Quare prædicta spatia non dicuntur imaginaria, quòd à sola hominum imaginatione pendeant, sed quia imaginamur illa, tanquam spatia quædam physica & positiva; cum tamen

nihil sint positium, sed tantum quædã negatio adiunctam habens capacitatẽ, seu non repugnantiam, vt repleatur. Neque absurdum est eo sensu concedere, aliquid esse in nihilo, vt patet, si corpus poneretur in vacuo: nisi dicere malis, iuxta modum loquendi Patrum, Deũ extra cœlos esse in seipso.

„ Nota 1. vbiuitatem Dei non tantum dicere existentiam illius, sed etiam connotare existentiam aliarum rerum, in quibus Deus existere dicitur. Immenfitatem verò Dei, dicere tantum illius existentiam infinitè diffusam, siue aliud existat, siue non. Vnde illa non competit Deo necessario, & ab æterno, sed libere, & in tempore: Hæc verò illi conuenit necessario, & ab æterno, cum nullam creaturam connotet, sed dicat solam præsentiam Dei, ab illius substantia minimè distinctam.

„ Nota 2. immenfitatem absolutè nulli creaturæ posse competere; vbiuitatẽ verò aliquatenus posse: quia potest Deus creare Angelum, qui totum mūdũ occupet. Qui tamẽ nõ erit necessario in rebus omnibus, quantumcumque augeantur, aut etiam in tota latitudine spatij, quod occupare potest; cùm ad quandam partem, vel punctum illius possit præsentiam suam restringere. Vn-

de ubiuitatem participabit diuinæ longe inferiorem; cum Deus ita sit ubique, vt repugnet aliquid produci, in quo ipse non fit, aut quòd præsentiam suam ad spatium aliquod finitum contrahat.

SECTIO V.

*De Immutabilitate, &
Æternitate Dei.*

CONCLUSIO I.

DEUS, isque solus est immutabilis.) Prior pars est certa ex fide, vt factis potest colligi, tum ex Scriptura sacra Malach. 3. Ego enim Dominus, & non mutor. Iacobi 1. Apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio, &c. tum ex definitione Concilij Lateranensis relata in capite firmiter. Ratio autem est quia si Deus est mutabilis, hoc est vel secundum substantiam, vel secundum accidentia: non primum, quia cum sit ens à se, ab alio generari, aut corrumpi non potest; non secundum, quia Deus non est capax vl-